

leren op
zonnestroom

Jaarverslag 2019

© Stichting Schooldakrevolutie, Amsterdam, april 2020
Gedempt Hamerkanaal 189
1021 KP Amsterdam
KVK 66768411
RSIN 856690478

Fotografie

Omslag en p. 9: Neeltje Kleijn
p. 10: Jean Haasbroek
p. 13: Seada van den Herik
p. 14, 17 en 26: Stichting Schooldakrevolutie
p. 20: Groenpand
p. 28 en p. 30 Sungevity

Verantwoording cijfers p. 6

CO₂-reductie: 0,649 kg CO₂ per kWh gebaseerd op emissiefactoren.nl 2019
Besparingen: Gebaseerd op gemiddelde stroomkosten van € 0,10 per kWh en totale stroomproductie van volgelegde schooldaken van 544 miljoen kWh
Aantal leerlingen: gebaseerd op CBS-data 2019

Inleiding

Stichting Schooldakrevolutie gaat voor een Nederland waarin alle kinderen leren op én over zonne-energie. Wat een geweldige missie om samen aan te werken. Sinds onze start doen we er alles aan om alle geschikte schooldaken in Nederland van zonnepanelen te voorzien en de leerlingen bewust te maken van zonne-energie.

Om onze missie vorm te geven verspreidt ons team met schooldakcoaches en regio-ambassadeurs zich over heel Nederland. Het resultaat is dat we in 2019 al bijna 140 schoolbesturen, met een scholenportefeuille van ruim 1400 scholen, hebben gesproken over verduurzaming.

In 2019 hebben we verschillende aansprekende resultaten bereikt: de Schooldakkaart om de revolutie in kaart te brengen, een gratis toolkit voor iedereen die zelf met zonnepanelen aan de slag wil en de lancering van de Scholen Energiebespaarlening. Ook is er een brief vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en

Koninkrijksrelaties gestuurd naar alle gemeenten en schoolbesturen om sneller te gaan verduurzamen. Dit was het startschot voor onze landelijke uitrol. Meerdere gemeenten ondertekenden intentieovereenkomsten en we hielpen schoolbesturen bij het realiseren van zonnepanelen.

Ook in 2020 pakken we door! In dit jaar is de planning om meer dan 4500 scholen in kaart te brengen, dat zijn meer dan de helft van alle scholen. Zo maken we een geweldige stap in het inzichtelijk maken van de landelijke schooldakrevolutie en helpen we de scholen om te verduurzamen. Het team staat er klaar voor.

We bedanken iedereen die de revolutie mogelijk maakt. Want de schooldakrevolutie doen we niet alleen, maar met iedereen.

Jeffrey van Poppel
ALGEMEEN DIRECTEUR

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2019

Inleiding	3
Over de stichting	7
Mijlpalen 2019	8
Onze werkwijze	19

Jaarrekening 2019

Organisatie Schooldakrevolutie	23
Resultaat 2019	26
Begroting 2020	28

Wij gaan voor...

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

ORGANISATIE

Over de stichting

De energietransitie is een grote uitdaging om ook in de toekomst de aarde leefbaar te houden. Onze basisschoolleerlingen en middelbare scholieren zijn de toekomst. Het is daarom niet meer dan logisch om op school te beginnen met die noodzakelijke verandering; we pakken door met de Schooldakrevolutie!

Onze missie

Schooldakrevolutie streeft naar een Nederland waarin alle kinderen leren op én over zonne-energie van eigen schooldak. Zo maken we een grote stap voorwaarts in de energietransitie en leert de toekomstige generatie over schone energie. Groene energie moet beschikbaar zijn voor iedereen. Alle lagen uit de samenleving gaan naar school, dus dé plek om te leren over zonnestroom.

Met onze missie dragen we bij aan de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties: 7. Betaalbare en duurzame energie en 13. Klimaatactie. Met zonnepanelen op alle schooldaken in Nederland willen we ieder kind toegang bieden tot duurzame en moderne energie.

Aanpak

Essentieel bij de besluitvorming van zonnepanelen op scholen is het betrekken van de belangrijkste stakeholders. Voor het verduurzamen van schoolgebouwen zijn gemeenten

en schoolbesturen de belangrijkste beslissers. Maar we oefenen op meerdere manieren invloed uit. Zo hebben we een campagne gericht op scholieren, is er een brief gestuurd vanuit de ministeries BZK en OCW en activeren onze regio-ambassadeurs gemeenten met doorpakken. Met deze top-down en bottom-up aanpak versnellen we de energietransitie in alle lagen. We zijn vasthoudend, positief, samenwerkend, transparant en pragmatisch.

Onafhankelijk

Onafhankelijkheid is een essentieel onderdeel van onze werkzaamheden. Schooldakrevolutie heeft geen financiële relatie met commerciële partijen zodat we elke school optimaal adviseren, zonder dubbele agenda. Als een school vraagt om installatieadvies dan adviseren wij partijen waar in het verleden goed mee is samengewerkt en die betrouwbaar zijn.

Ontstaan

Roeyem Anders, Marjan Minnesma en vanuit NL2025 Wiebe Draijer (Rabobank) en Feike Sybesma (DSM) zijn de initiatiefnemers van de Schooldakrevolutie. Ontstaan vanuit de verwondering dat op scholen zo weinig aan verduurzaming werd gedaan. Om alle barrières voor zonnepanelen op scholen te doorbreken en de energietransitie te versnellen is de Schooldakrevolutie gestart.

RESULTATEN

Mijlpalen 2019

februari

- Livegang Schooldakkaart

maart

- Start pilot Holland Rijnland
- Lancering workshopportaal en Non-Stop Zon campagne

mei

- Start ontwikkeling jongerencampagne 'Hey school, zeg ja'

juni

- Oprichting jongerenpanel
- Urgenda 40puntenplan
- Lancering Scholen Energiebespaarlening

oktober

- Brief vanuit het Rijk naar alle schoolbesturen en gemeenten
- De schooldakrevolutie gaat landelijk!
- Update dakscans

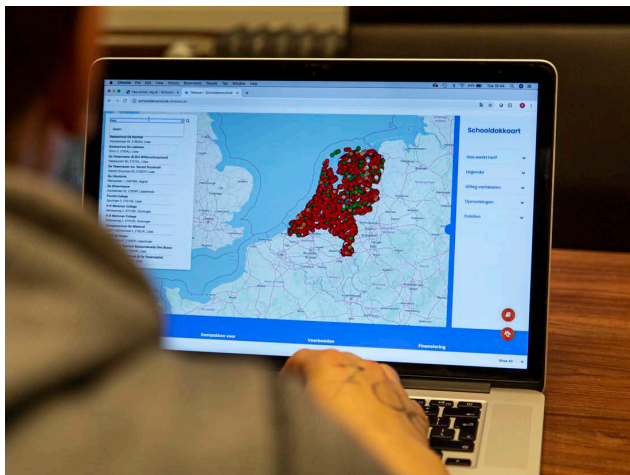
november

- Nieuwe website
- Gemeente Dordrecht wil 56 schoolgebouwen versneld verduurzamen
- Zonne-energie op Amsterdamse scholen
- Bijeenkomst Duurzame scholen in Utrecht

december

- Opdracht provincie Noord-Holland
- Opdracht provincie Noord-Brabant

Sinds de oprichting van de Stichting Schooldakrevolutie in 2016 hebben we elk jaar stappen gezet. Afgelopen jaar stond in het teken van het verder ontwikkelen en het in de praktijk brengen van onze diensten. Ook werden de eerste scholen met zonnepanelen door ons gerealiseerd. In de komende pagina's lees je over enkele mijlpalen uit 2019.

Livegang Schooldakkaart

In februari 2019 is de Schooldakkaart live gegaan. Deze interactieve kaart is voor iedereen toegankelijk en maakt de Schooldakrevolutie inzichtelijk. Hierop staan alle Nederlandse basis- en middelbare scholen als stip op de kaart. Er zijn ruim 7000 dakscans gemaakt voor scholen zonder zonnepanelen en voor schoolgebouwen waar nog aanzienlijk meer zonnepanelen op het dak passen. Een dakscan toont een satellietfoto van het schooldak met ingetekende zonnepanelen. Geïnteresseerden krijgen direct inzicht in de zonnepotentie van het dak: de stroomopbrengst, mogelijke jaarlijkse CO₂-reductie en de benodigde investering met terugverdientijd.

Ontstaan Schooldakkaart

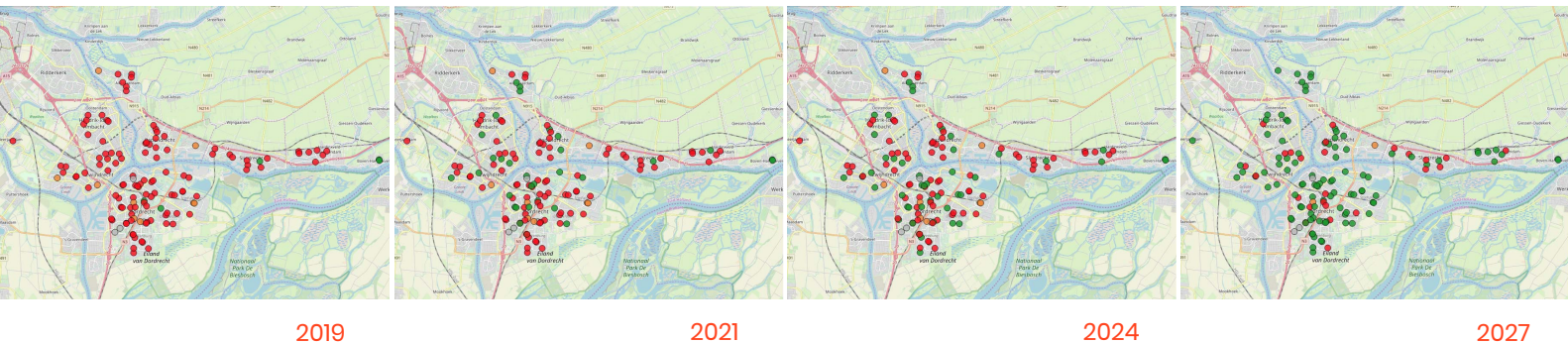
We zijn begonnen met het maken van dakscans voor scholen in de pilot regio Holland Rijnland. Later hebben we scans gemaakt voor de rest van de scholen in Zuid-Holland waarna alle scholen in Nederland volgden. De Schooldakkaart is uitgegroeid tot een slim instrument dat leerkrachten, schoolbesturen, overheden en ouders motiveert om te kiezen voor zonnepanelen.

De voortrollende revolutie

De schooldakkaart maakt een visuele indruk mogelijk van het aantal scholen die komende jaren gaan verduurzamen. Met de kaart krijgen geïnteresseerde partijen inzicht in de potentiële CO₂-reductie door de jaren heen. Zo kan deze visualisatie ook gebruikt worden als input voor Regionale Energie Strategieën. Hieronder zie je een visualisatie van scenario's in de Drechtsteden.

Start pilot Holland Rijnland

De dienstverlening die wij als stichting hadden ontwikkeld, wilden we graag in een klein gebied als pilot uitrollen. De Omgevingsdienst West-Holland in de regio Holland Rijnland (provincie Zuid-Holland) was al zeer actief met het verduurzamen van scholen als onderdeel van het Regionaal Energieakkoord Holland Rijnland. Om die reden zijn wij in januari 2019 begonnen met vergaderingen en kleine bijeenkomsten met diverse gemeenten in Holland Rijnland. Met toewijding van gemeenten, schoolbesturen en de Omgevingsdienst West-Holland is op 27 maart 2019 de kick-off in Holland Rijnland

feestelijk gevierd op het Da Vinci College in Leiden. Bij de kick-off hebben 13 gemeenten en 14 schoolbesturen een intentieverklaring ondertekend waarin ze vastlegden gezamenlijk te streven naar het versnellen van zonnepanelen op schoolgebouwen. Onze schooldak-coaches zijn vervolgens aan de slag gegaan met de 14 aangesloten schoolbesturen.

Lancering workshopportaal en Non-Stop Zon campagne

Tijdens de start van Schooldakrevolutie in Holland Rijnland zijn het workshopportaal en de Non-stop Zon campagne gelanceerd. Stichting Schooldakrevolutie vindt dat een succesvolle energietransitie niet alleen afhangt van een toename in zonnepanelen, dit vraagt ook om bewustwording en het veranderen van je eigen gedrag. Daarom vinden wij het belangrijk dat kinderen niet alleen leren op, maar ook over zonne-energie. Via een duurzame school kunnen alle kinderen in Nederland in aanraking komen met bronnen van schone energie.

Zonnepanelen zijn een zichtbare en tastbare vorm van verduurzaming. Zij vormen hierdoor een mooi aanknopingspunt om te leren over zonne-energie en andere technieken om duurzame energie op te wekken. De kracht van zonne-energie zit niet alleen in techniek, maar zeker ook in het verhaal. Vanuit de installatie van zonnepanelen volgt een vanzelfsprekende route naar leren over klimaatverandering. Door kinderen te laten leren over duurzaamheid nemen ze de kennis mee naar hun leefomgeving. Zo beïnvloed je niet alleen het gedrag van kinderen, maar ook dat van iedereen daaromheen.

Aanstekelijke workshops voor kinderen

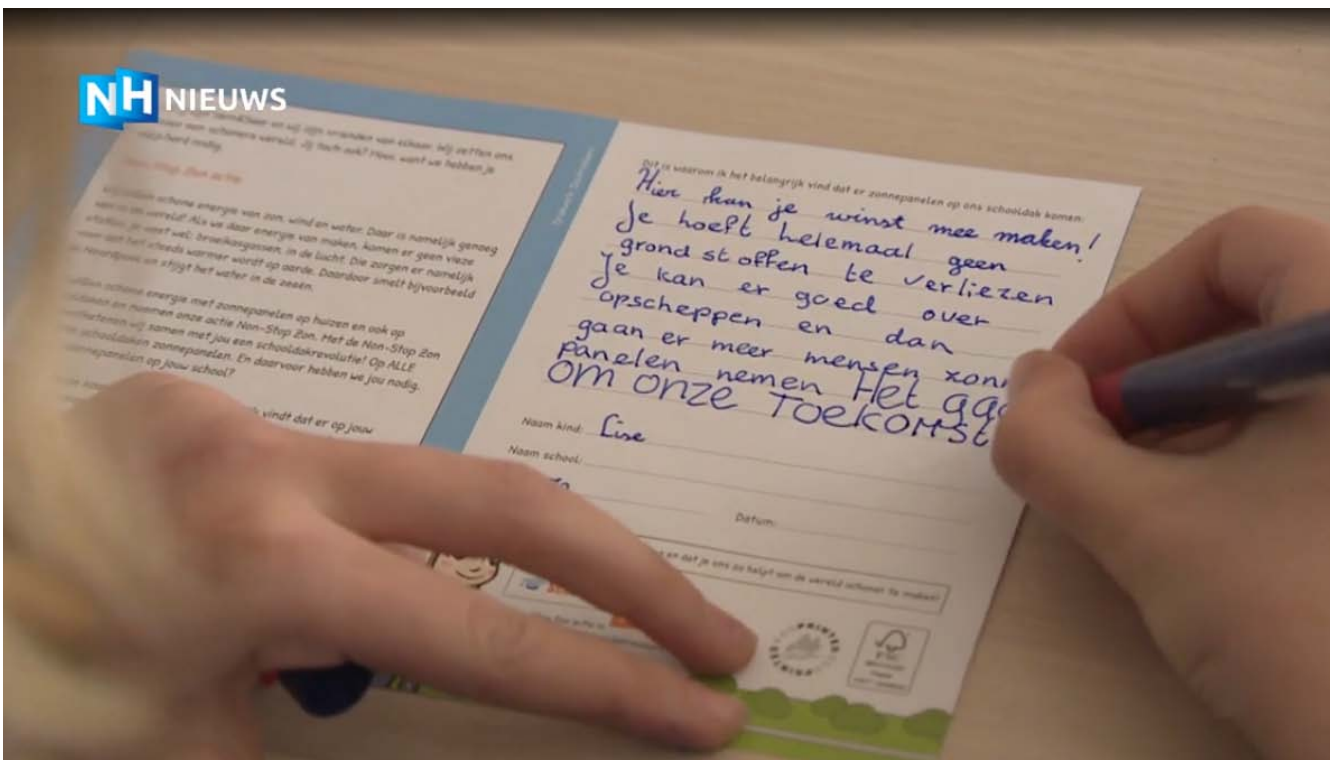
Om kinderen over zonne-energie te laten leren, heeft Schooldakrevolutie een workshopportaal ontwikkeld samen met diverse partners: Schooldag van de Duurzaamheid, Natuurwijs, de Milieubende en BYOR. Op het workshopportaal vinden docenten korte workshops om in de klas aan de slag te gaan met de thema's zonne-energie, schone energie en de ener-

giettransitie. Schooldag van de Duurzaamheid heeft de 17 Sustainable Development Goals vertaald in 7 Junior Global Goals. Deze 7 Junior Global Goals, gepresenteerd door Sem & Saar, vormen een mooie opstap naar de volwassen Sustainable Development Goals. Ons workshopportaal staat volledig in het teken van het Junior Global Goal 'schone energie'.

Lucas van Leyden en heeft media-aandacht gekregen op Omroep West. In april deed NH Nieuws verslag van de Non-Stop Zon campagne op de Lorentzschool in Hilversum.

Non-Stop Zon campagne geeft basisscholieren een stem

Als aanvulling op het workshopportaal is ook de Non-Stop Zon campagne ontwikkeld. Deze campagne geeft kinderen op de basisschool een stem bij de verduurzaming van hun eigen school. Op leuke kaarten vullen kinderen in waarom ze het belangrijk vinden dat er zonnepanelen op het dak van hun school komen. De ingevulde kaarten worden aangeboden bij de schooldirecteur, het schoolbestuur of een wethouder. Dit creëert draagvlak voorafgaand aan of na de besluitvorming voor de aanschaf van zonnepanelen. Non-Stop Zon is tijdens de kick-off in Holland Rijnland gelanceerd op het

Start ontwikkeling jongeren- campagne 'Hey school, zeg ja'

Op 7 februari 2019 gingen scholieren massaal de straat op voor een beter klimaatbeleid. Een inspirerende actie om nu echt iets te doen in plaats van die eeuwige klimaatpraat. Zo ontstond de vraag of de actiebereidheid van middelbare scholieren in Nederland te verenigen zou zijn met de doelstelling van Stichting Schooldakrevolutie om alle schooldaken te voorzien van zonnepanelen.

In mei 2019 is campagnebureau Dawn begonnen met de ontwikkeling van de campagne 'Hey school, zeg ja'. Zij wilden graag met ons meedenken over hoe we scholieren betrekken bij de schooldakrevolutie. Doelstelling van de campagne was dat jongeren op een leuke manier kunnen actie voeren en om het bestuur van hun school te overtuigen 'ja' te zeggen tegen zonnepanelen.

Scholieren zetten bril op in de klas

Het idee is helder en doeltreffend: scholieren zetten hun zonnebril op in de klas net zo lang tot het schoolbestuur 'ja' zegt. Naast het creatieve concept heeft Dawn ook alle uitingen van de campagne geleverd zoals de actiewebsite, posters, brief, inspanningsverklaring, Instagram stickers en een 'ja'-vlag die scholieren uithangen op school waar ze een succesvolle actie uitvoeren.

In december 2019 hebben we met influencer Milan Knol een aantal activatievideo's opgenomen. Deze zijn te zien op de actiewebsite en Instagram. Leerlingen en docenten van het Cygnus Gymnasium in Amsterdam voeren in de film samen met Milan de actie uit.

Wij zijn Dawn zeer dankbaar voor het ontwerp van 'Hey school, zeg ja'. De campagne is van start gegaan in januari 2020.

GOED NIEUWS!
Hey scholieren van Nederland! Op het dak van jouw school passen een heleboel zonnepanelen. Maar... liggen ze er eigenlijk al?
Volg het stappenplan en je komt er vanzelf achter.
Samen zorgen we ervoor dat jouw school 'ja' zegt.

HOE START JE DE SCHOOLDAKREVOLUTIE?
STAP 1
Check op de schoolkaart of jouw school al zonnepanelen heeft.
Kun je jouw school niet vinden? Sommige scholen staan niet met de juiste naam geregistreerd bij DUO. Ga in dat geval naar [schooldakkaart.nl](https://www.schooldakkaart.nl) en zoek op het adres.

STAP 2
Download het starterspakket. Daarin vind je:
Posters: kun je uitprinten en overal door de school ophangen.
Brief: helpt je om leraren en de schoolleiding uit te leggen waarom jij in actie komt en wat de schooldakrevolutie inhoudt.
Een heel officieel document: ook wel inspanningsverklaring genoemd, heb je nodig om de 'ja' officieel te maken met een handtekening van de schoolleiding.
Oh, vergeet de stickers op Instagram Stories en Snapchat niet!

DOWNLOAD
het starterspakket

ZO VIND JE DE STICKERS

stichting schooldakrevolutie | jaarverslag 2019

Onze panelleden! Bij de oranje bank: Thomas Groenewegen, Georgia Rengers (links), Inés Groenewegen (rechts). Bij de grijze bank (van achter naar voor): Youri de Jong, Sara Langeveld en Elias Wawoe, Nieke van der Aar. Niet op de foto maar wel in het panel: Laura van Santen, Kamil Snellink en Beaudille-Jolie Dullaert.

Oprichting jongerenpanel

Uit gesprekken met enkele klimaatstakers bleek dat ze enthousiast waren over een jongerencampagne. De jongeren vonden het belangrijk dat hun stem en mening gehoord zou worden: het begin van het jongerenpanel.

Het jongerenpanel heeft uitgebreid meegewerkt aan de 'Hey school, zeg ja' campagne. De actie moest niet alleen voor jongeren, maar ook door jongeren bedacht zijn. Tijdens verschillende workshops is het concept van campagnebureau Dawn besproken. De panelleden bedachten waar ze behoefte aan hadden en kwamen met verschillende ideeën. De website, starterskit, Instagram content, filmpjes; kortom het panel heeft meegedacht aan alle onderdelen van 'Hey school, zeg ja'. De jongeren zijn zowel ontwerpers als gebruikers van 'Hey school, zeg ja'. Het was leuk om te zien dat naarmate de sessies vorderden er telkens weer nieuwe panelleden aanschoven. Als

laatste was ook jongerenbeweging Youth for Climate van de partij om mee te denken over hoe we de actie moesten lanceren. We zijn het panel zeer dankbaar voor deze belangrijke bijdrage.

“Het is ontzettend gaaf om bij te dragen aan een revolutie waar je 100% achter staat!”

Elias Wawoe – klimaatstaker & panellid

ZON OP SCHOOL

Mogelijke besparing voor 2020: 0,1 Mton CO₂

DUURZAME
P A B O

40 PUNTENPLAN
NAAR 25% CO₂-REDUCTIE IN 2020

#Hetkanalsjehetwilt

Urgenda 40puntenplan

Op 24 juni 2019 in Den Haag heeft Urgenda samen met ruim 700 organisaties het 40puntenplan gepresenteerd en overhandigd aan het kabinet. Dit gebeurde 4 jaar na het winnen van de Klimaatzaak bij de rechtbank. Het 40puntenplan bestaat uit alle maatregelen die staan voor 17 Mton CO₂-besparing om eind 2020 de totale CO₂-uitstoot met 25% te reduceren.

Stichting Schooldakrevolutie staat met 45 organisaties voor punt 23: 'Zon Op School' en 0,1 Mton CO₂-besparing. Samen met leden van ons jongerenpanel, Georgia en Beaudille, overhandigde Schooldakrevolutie punt 23 'Zon op School' aan Chris Kuijpers, Directoraat-generaal (DG) van Binnenlandse Zaken.

Op 20 december 2019 bepaalde de Hoge Raad in Den Haag dat de Urgenda-uitspraak blijft staan. Het cassatieberoep van de Staat is verworpen en het vonnis is definitief. Vanaf dit moment hebben wij alle ruimte om nog sneller door te pakken.

Lancering Scholen Energiebespaarlening

Basis- en middelbare scholen kunnen sinds mei 2019 eenvoudig gebruikmaken van de gunstige Scholen Energiebespaarlening (SEBL). Scholen gebruiken de SEBL voor besparingsmaatregelen als ledverlichting of isolatie en voor het aanschaffen van zonnepanelen. Verschillende partijen maken SEBL mogelijk: het ministerie van BZK, de Rabobank, het Nationaal Energiebespaarfonds en de Schooldakrevolutie. Momenteel is er €5 miljoen beschikbaar, maar dat bedrag kan in de toekomst omhoog als er meer vraag komt. In 2019 hebben 6 scholen gebruik gemaakt van de lening.

Stichting BasisBuren maakt als eerste gebruik van de SEBL

In juni, één maand na lancering, is de eerste lening voor zonnepanelen verstrekt aan het schoolbestuur van stichting BasisBuren. Deze is bestemd voor de daken van de Prins Willem Alexander school in Beusichem en de Klepper in Zoelmond. Een investering die loont, want de zonnepanelen betalen zichzelf terug. Daarmee besparen de scholen van BasisBuren gezamenlijk ca. 760 ton CO₂ de komende 25 jaar. Bijna 340 kinderen kunnen hierdoor leren op en over zonnestroom!

“Door zonnepanelen op onze daken te plaatsen [...]nemen we kinderen mee in de gedachte dat ze zelf iets kunnen doen.”

Mark van der Pol - bestuursvoorzitter BasisBuren

Brief van het Rijk aan schoolbesturen en gemeenten

Minister Kajsa Ollongren (BZK) heeft op 15 oktober 2019 aan alle 1260 schoolbesturen en gemeenten een brief gestuurd met de vraag om sneller te verduurzamen. Een fantastische mijlpaal en startschot voor de landelijke uitrol van Schooldakrevolutie. In de brief kwam naar voren dat de ministeries BZK en OCW ons zien als onafhankelijke partij die scholen helpt lege schooldaken te voorzien van zonnestroom. Het Rijk informeert in de brief schoolbesturen en gemeenten over duurzame programma's en initiatieven die het ondersteunt. Minister Kajsa Ollongren roept op tot een integrale aanpak en samenwerking tussen schoolbesturen en gemeenten. Deze samenwerking is onmisbaar bij het verduurzamen van schoolgebouwen.

Schooldakrevolutie gaat landelijk

De ondersteuning van de ministeries was in oktober het startschot om onze dienstverlening landelijk uit te rollen. Mede dankzij de pilot in Holland Rijnland hebben we onze dienstverlening aangepast en verbeterd. Onze schooldakcoaches en regio-ambassadeurs staan sindsdien klaar om schoolbesturen en gemeenten door heel Nederland te begeleiden met zonnepanelen.

“Vanaf nu ondersteunen we als Rijk ook de Schooldakrevolutie”

Kasja Ollongren - minister van BZK

Update dakscans

In oktober 2019 hebben we alle dakscans geüpdatet. Dakscans kregen een nieuw uiterlijk en berekeningen werden aangepast.

 Zonnestroom van eigen schooldak!

Geld besparen èn CO₂ reduceren!

Tweestromen Basisschool 208 zonnepanelen	Maatsdijk 10 6624KN Maasdriel		
Stroomopbrengst CO ₂ -reductie per jaar	64.000 kWh/jr 42 ton/jr	Investering (incl. BTW) Terugverdientijd investering	€ 69.900 8-11 jr

 Deskundige, onafhankelijk hulp bij alle stappen

 Investering volledig mogelijk vanuit de Scholen Energiebespaarlening

 Is het dak goed? Begin dan meteen met besparen

 Bijdragen aan een duurzame toekomst

#heyschoolzegja!

Alle genoemde aantallen en bedragen zijn indicatief. Kijk op www.schooldakrevolutie.nl voor details. Voor meer informatie of begeleiding door een van onze schooldakcoaches: mail ons of bel 06 13 63 83 32.

www.schooldakrevolutie.nl contact@schooldakrevolutie.nl

Hiermee sluiten ze beter aan bij de actualiteit en geven ze een nauwkeuriger beeld van de opwekpotentie.

Wat we hebben aangepast:

- Het aantal wattpiek per paneel verhoogd, van 270 Wp naar 320 Wp per paneel.
- De kosten per wattpiek verlaagd, van € 1,10 per Wp excl. btw naar € 1,05 per Wp inclusief btw.
- De potentiële CO₂-reductie aangepast, van 0,549 kg CO₂ per kWh naar 0,649 kg CO₂ per kWh.

Nieuwe website

In november is de nieuwe website live gegaan. Onze dienstverlening is nu beter en makkelijker bereikbaar voor schoolbesturen, gemeenten, middelbare scholieren en basisscholen. De site heeft een opgefrist uiterlijk, betere gebruikerservaring en is uitgerust met nieuwe hulpmiddelen:

- Schoolbesturen verzamelen met een digitaal stappenplan heel eenvoudig de juiste gegevens zodat we ze sneller en beter kunnen begeleiden.
- Gemeenten zien heel concreet hoe ze schoolbesturen kunnen ondersteunen.
- Ouders, schoolbestuurders en geïnteresseerden vinden documenten als financieringsmogelijkheden, offerte richtlijnen en businesscases in onze toolkit voor het realiseren van zonnepanelen.

Bijeenkomst duurzame scholen in Utrecht

In de provincie Utrecht zet de Natuur en Milieufederatie (NMU) zich in voor het versnellen van de energietransitie. In samenwerking met de NMU, provincie Utrecht, Economic Board Utrecht (EBU) en het Energiefonds Utrecht ontstond het idee om een bijeenkomst te organiseren over de integrale aanpak van de verduurzaming van schoolgebouwen. De bijeenkomst werd bezocht door schoolbesturen, gemeente-medewerkers en leden van energiecoöperaties uit de provincie.

Tijdens de bijeenkomst presenteerden verschillende partijen hoe zij helpen bij het verduurzamen van scholen: Ruimte-OK, Eco-Schools, Energiefonds Utrecht, Nationaal Energiebespaarfonds, Platform31, Stichting TechnoTrend en Stichting Schooldakrevolutie. Met deze praktijkgerichte benadering kwamen de thema's energiebesparing, energieopwekking, aardgasvrije scholen, educatie en financiering aan bod.

Aansluitend konden deelnemers voor onafhankelijk advies in gesprek met de

verschillende sprekers. Deze integrale en onafhankelijke informatievoorziening werd zeer op prijs gesteld. Met ongeveer 80 bezoekers en veel positieve reacties was het evenement een succes. Het dient als blauwdruk voor toekomstige samenkomsten in andere provincies.

Gemeente Dordrecht wil 56 schoolgebouwen versneld verduurzamen

Op 12 november 2019 heeft het college van B en W met een intentieovereenkomst zich als doel gesteld alle geschikte schooldaken in Dordrecht te voorzien van zonnepanelen. Het extra geld dat door besparen op de energierekening beschikbaar komt, gaat naar verdere verduurzaming van schoolgebouwen en educatie.

“Wij hopen op deze manier schoolbesturen te mobiliseren om hiermee aan de slag te gaan.”

*Rik van der Linden – Wethouder Jeugd & Gezondheid,
Energie en Milieu gemeente Dordrecht*

Met de intentieovereenkomst motiveert en mobiliseert de gemeente alle 18 schoolbesturen. Met als streven om verduurzaming van de 56 schoolgebouwen in de gemeente Dordrecht te versnellen. Als alle geschikte schooldaken zijn voorzien van panelen bespaart dat 3.400 ton CO₂ per jaar. Dit staat gelijk aan groene stroom voor 1250 huishoudens per jaar.

Zonne-energie op Amsterdamse scholen

Vanaf november 2019 onderzoekt Schooldakrevolutie voor de gemeente Amsterdam de mogelijkheden voor zonnepanelen op schooldaken. Wij ondersteunen in het project 'Zonne-energie op Amsterdamse scholen'. De gemeente vroeg ons om zonne-energiescans te maken voor tientallen schoolgebouwen. De zonne-energiescans bestaan in hoofdlijnen uit de investering versus terugverdientijd en het netto rendement van de investering per schoolgebouw (Internal rate of return). Samen met 5 Amsterdamse schoolbesturen realiseren we deze haalbaarheidsstudie. Hierbij maken we onderscheid tussen scholen met een klein- en grootverbruikersaansluiting.

Opdracht provincie Noord-Holland

Op 5 december kregen wij de bevestiging dat Schooldakrevolutie in opdracht van de provincie Noord-Holland alle 197 schoolbesturen in 2020 kan adviseren over verduurzaming. Schooldakcoaches gaan schoolbesturen actief benaderen om in kaart te brengen welke scholen interesse hebben. Wij helpen scholen vervolgens bij het bepalen van de opwekpotentie, vinden van financieringsmogelijkheden en vormgeven van het installatieproces. Dit doen we in lijn met de fases duurzaam denken, duurzaam worden en duurzaam doen.

“Veel scholen weten niet precies wat de mogelijkheden zijn en lopen daardoor soms vast bij hun plannen om panelen aan te leggen. Ik help hen graag samen met de Schooldakrevolutie om door te pakken.”

Edward Stigter - Gedeputeerde Klimaat en energie van de provincie Noord-Holland

Als de nog ongeveer 1.051 lege of bijna lege schooldaken in de provincie Noord-Holland zonnepanelen krijgen staat dat gelijk aan 29.000 huishoudens op zonnestroom en 53.000 ton jaarlijkse CO₂-reductie.

Opdracht provincie Noord-Brabant

In 2019 heeft Schooldakrevolutie een aanvraag ingediend voor het programma 'Brabant geeft Energie'. In december koos de provincie Noord-Brabant voor 9 initiatieven, waaronder Schooldakrevolutie. Met de financiële ondersteuning gaan wij in lijn met onze werkwijze 167 schoolbesturen helpen sneller te verduurzamen.

De uitvoering zal voornamelijk in 2020 plaatsvinden. Daarbij haken we aan op bestaande Brabantse initiatieven als Energy Challenges en Verduursamen.

Als de nog ongeveer 969 lege of bijna lege schooldaken in de provincie Noord-Brabant zonnepanelen krijgen staat dat gelijk aan 27.000 huishoudens op zonne-stroom en 49.000 ton jaarlijkse CO₂-reductie.

DIENSTVERLENING

Onze werkwijze

Stichting Schooldakrevolutie is aanjager van de revolutie voor duurzame energie-opwek op scholen. Wij zetten de juiste partijen met elkaar aan tafel en helpen soms met een aanmoedigend duwtje. Schooldakrevolutie is de onafhankelijke schakel tussen overheden, schoolbesturen, uitvoerende partijen en de maatschappij. Onze werkwijze bestaat uit 3 onderdelen: Duurzaam Denken, Duurzaam Worden, Duurzaam Doen.

Duurzaam Denken

Door te communiceren over het effect van zonnepanelen op schooldaken en onafhankelijk te informeren, creëren we bewustwording.

- We gebruiken social media om te informeren en zetten communicatiecampagnes op.
- We stellen onze kennis gratis beschikbaar.
- We organiseren bijeenkomsten.
- We stellen educatieve workshops beschikbaar voor leerlingen en docenten.

Schooldakrevolutie brengt met bijeenkomsten de gemeenten en schoolbesturen bij elkaar en informeert. Zo vertellen onze onafhankelijke partners tijdens evenementen over verduurzaming. Denk aan procesbegeleiding, energiebesparing, educatie, financiering en voorbeelden uit de praktijk.

Een heel belangrijk onderdeel van Duurzaam Denken is kwartiermaken in gemeenten door onze regio-ambassadeurs. Onze ambassadeurs leggen contact met de ambtenaren en wethouders om de kansen van zonnepanelen op scholen te bespreken. Ook brengen ze stimuleringsmaatregelen in beeld om daarmee schoolbesturen sneller verder te helpen met verduurzaming.

Duurzaam Worden

Realisatie van zonnepanelen op alle schooldaken kost tijd. Hoewel wij als Schooldakrevolutie zo snel mogelijk willen handelen, kunnen scholen om verschillende redenen niet altijd doorpakken. Daarom is het belangrijk om informatie als een meerjaren onderhoudsplan (MJOP) van een schoolbestuur en het Integraal Huisvestingsplan (IHP) van een gemeente te verzamelen.

Onze schooldakcoach neemt met schoolbesturen hun vastgoedportefeuille door. Tijdens deze portfolio-analyse leggen de coaches per schoolgebouw vast wat de mogelijkheden zijn voor verduurzaming met zonnepanelen. Op basis hiervan kijken we welke scholen op korte termijn interessant zijn voor zonnestroom en voor welke scholen dit natuurlijk moment verder in de toekomst ligt.

De uitkomst van Duurzaam Worden is een planningsoverzicht van alle schoolgebouwen. Hiermee kunnen we de verduurzaming in kaart brengen; de zogenaamde revolutie-kaart.

Duurzaam Doen

Duurzaam doen is het meest intensieve onderdeel van onze werkwijze. Schooldakcoaches ontzorgen schoolbesturen in het besluitvormingsproces om over te stappen naar zonne-energie. In deze fase maken schooldakcoaches een passende businesscase, helpen ze met financiering en subsidie vraagstukken en adviseren ze over geschikte uitvoeringspartners om de realisatie van de zonnepanelen uit te voeren.

Basisschool St. Jozef en Jenaplanschool Klavertje 4 in Oudewater.

Wij bedanken...

...voor het mogelijk maken van de
schooldakrevolutie

Jaarrekening 2019

Organisatie Schooldakrevolutie

Bestuur

Het bestuur van Stichting Schooldakrevolutie (SDR) bestaat uit experts uit de (duurzame) energietransitie en een voormalig lid van een schoolbestuur. Ons bestuur heeft de verantwoordelijkheid om een directeur aan te stellen voor de dagelijkse operatie van SDR. De directeur rapporteert rechtstreeks aan het bestuur. In deze vorm houdt het bestuur toezicht op de organisatie. Het bestuur komt zes keer per jaar samen om ontwikkelingen en voortgang te bespreken. In 2019 bestond het bestuur uit vier personen.

Kernteam

Om de revolutie aan te jagen en in goede banen te leiden is er een kernteam van vaste medewerkers. Zij realiseren de schooldakkaart voor de zonnepotentie van schooldaken en stellen workshops over schone energie in het workshopportaal beschikbaar. Ook ontwikkelen zij activatiecampagnes en schreeuwen ze onze revolutionaire plannen zo hard mogelijk van de digitale (school)daken. Alles om scholieren zo snel mogelijk te laten leren op en over zonnestroom!

SDR werkt met een klein kernteam van vaste medewerkers en zelfstandigen. De directeur van SDR is beschikbaar gesteld door de Rabobank (in-kind sponsoring). Hij is verantwoordelijk voor de dagelijkse bedrijfs-

voering. Het kernteam en tijdelijk ingehuurde experts rapporteren rechtstreeks aan de directeur. Taken van het kernteam bestaan uit alle onderdelen van duurzaam denken, duurzaam worden en duurzaam doen. Daarnaast zorgen zij voor de reguliere bedrijfsvoering zoals de administratie. Het kernteam werkt vanuit het kantoor van Sungevity in Amsterdam (in-kind sponsoring).

De vrijwillige regio-ambassadeurs rapporteren aan en stemmen hun werkzaamheden af met de coördinator regio's. De ingehuurde schooldakcoaches rapporteren aan en stemmen hun werkzaamheden af met de coördinator schooldakcoaches. In een aantal gevallen werkt een regio ambassadeur ook als schooldakcoach.

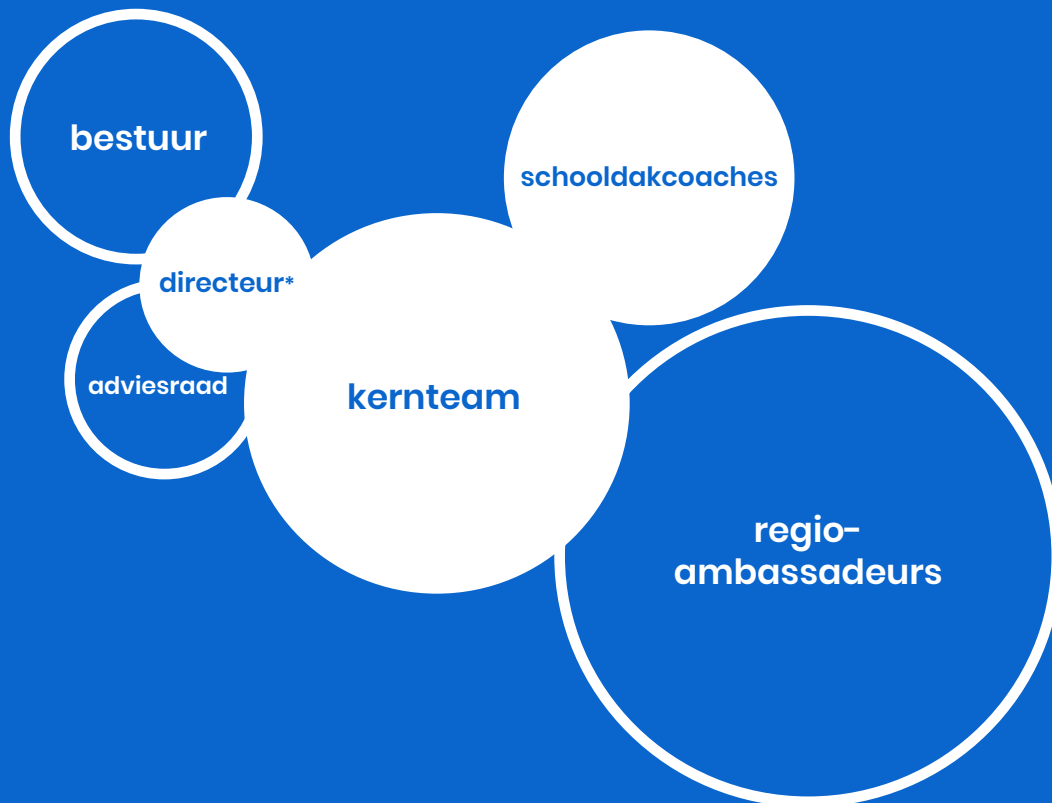
In 2019 hebben de volgende medewerkers in dienstverband, op freelancebasis of als stagiair bij SDR gewerkt: Manon van Roon, Lútzten van den Dobbelsteen, Lisa Brakband, Zoë Geling, Sander van der Veen, Judy van der Lijke, Bouke Molenaar, Herma Jelsma en Xiu-Yan Roessingh. Bedankt voor jullie waardevolle bijdrage aan de schooldakrevolutie!

Organisatiestructuur

● bezoldigd

○ onbezoldigd

* in-kind sponsoring door de Rabobank

Bestuursleden

Voorzitter	Bernard Fortuyn
Penningmeester	Suze Gehem
Bestuurslid	Robert Kleiburg
Bestuurslid	Hans van Dijk

Leden kernteam

Directeur	Jeffrey van Poppel
Schooldakcoach & coördinator	Niels van der Sandt
Schooldakcoach	Gijs van der Laar
Communicatieadviseur	Hans Schut
Projectcoördinator bewustwording	Anne Slabbekoorn
Projectcoördinator operations	Judith Veraart
Projectleider schooldakkaart	Piet van Lingen
Coördinator regio's	Cilian Terwindt

Schooldakcoaches

Schooldakcoaches begeleiden schoolbesturen in besluitvorming en realisatie van zonnepanelen op schooldaken. Ze analyseren gebouwenportfolio's en kijken wat geschikte schooldaken zijn. Als schoolbesturen hun plannen willen uitvoeren bepalen schooldakcoaches de opwekpotentie en maken een passende business case met financiering en btw-vraagstukken. In de realisatiefase adviseren ze over geschikte uitvoeringspartners uit ons netwerk en motiveren met doorpakken. In deze fase geven ze ook aandacht aan educatie. In 2019 werkten verschillende experts uit de energietransitie samen met SDR: Mark Meijer, Peter van Tilburg, Richté Doggenaar, Machiel Groot, Jeanette Vonk en Jan de Keizer.

Regio-ambassadeurs

Het verduurzamen van schoolgebouwen in gemeenten heeft veel maatschappelijke voordelen. De regio-ambassadeurs helpen met kwartiermaken in de regio waarin een gemeente valt. Ze leggen contact met de betrokken ambtenaren en wethouders. Via hen brengen de regio-ambassadeurs stimuleringsmaatregelen in beeld om daarmee schoolbesturen sneller verder te helpen met verduurzaming.

SDR werkt met een groot netwerk van vrijwillige regio-ambassadeurs door het gehele land. Wij danken onze ambassadeurs voor hun belangrijke bijdragen en enorme inzet! Dank aan degenen die zich ingezet hebben als regio-ambassadeur: Anneke Meijlink, Frans Schrauwers, Klaas Ploeger, Liny Toenders, Retze Koen, Tristan Sanders, Antoine Tromp, Anita Huisman, Ronald Denkelaar.

De volgende regio-ambassadeurs zetten zich ook komend jaar weer in als kwartiermaker in hun regio: Gijs van de Laar, Daan Wolfert, Gé de Jong, Jeanette Vonk, Jan de Keizer, Frits Westerkamp, Ruud Wubbolts, Eric Nohlmans, Peter van Tilburg, Pier Vellinga, Timo Reinink, André van Oort, Machiel Groot en Cilian Terwindt.

Raad van advies

SDR maakt hartelijk gebruik van onze adviesraad waarbij we regelmatig de missie en werkwijze van SDR bespreken. De samenstelling van de adviesraad varieert per onderwerp en heeft als vast aanspreekpunt Roebym Anders (Sungevity). Om te toetsen of de missies van jonge Nederlandse klimaatstakers en SDR samen gaan, zijn we het afgelopen jaar in gesprek gegaan met een aantal jongeren. Dit bleek een succes en deze groep werd ons jongerenpanel. Het jongerenpanel heeft meegedacht en meegewerkt aan de 'Hey school, zeg ja' campagne.

Een groot deel van het team. Op de achterste rij van links naar rechts: Machiel Groot, Peter van Tilburg, Robert Kleiburg, Piet van Lingen, Niels van der Sandt, Bernard Fortuyn, Hans Schut, André van Oort en Richté Doggenaar.

Tweede rij van links naar rechts: Cilian Terwindt, Hans van Dijk, Suze Gehem, Jeffrey van Poppel, Anne Slabbekoorn, Judith Veraart, Jeanette Vonk, Gijs van de Laar.
Zittend: Timo Reinink.

FINANCIËEL OVERZICHT

Resultaat 2019

Balans

Schooldakrevolutie heeft een eenvoudige balans en winst en verliesrekening. De boekhouding van de stichting wordt geboekt met inachtneming van het voorzichtigheidsprincipe. Het bedrag aan toegezegde subsidies en opdrachten voor 2020 (€322.000) nemen we niet op als vorderingen. Er waren geen uitstaande facturen eind 2019 bij opdrachtgevers.

Het kassaldo is einde jaar toegenomen tot €48.734. Door het positieve resultaat van €15.656 in 2019 is het eigen vermogen minder negatief. De vooruit ontvangen bedragen betreffen een deelontvangst van een provincie en worden pas in 2020 geboekt als inkomsten. De kortlopende schulden op de balans zijn allemaal in de eerste maanden van 2020 betaald.

Inkomsten 2019

Schooldakrevolutie is als non-profit stichting afhankelijk van de subsidies, private gelden en opdrachten van overheden en schoolbesturen. Wij hebben geen financiële afspraken met commerciële partijen.

Inkomsten ministerie en provincies

Onze inkomsten ontvangen we van verschillende overheden, met het ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) als belangrijkste stakeholder. Begin 2019 is er door het ministerie van BZK een subsidie toegekend om zoveel mogelijk scholen te ondersteunen met verduurzamen.

De provincies Noord-Holland, Noord-Brabant en Zuid-Holland hebben ons opdracht gegeven om samen de energietransitie versneld in kaart te brengen en aan te jagen. We helpen scholen bij het bepalen van de opwekpotentie, het vinden van financieringsmogelijkheden en het doorlopen van het besluitvormingsproces. De opdracht voor Zuid-Holland hebben we in 2019 afgerond. Onze werkzaamheden voor Noord-Holland en Noord-Brabant zijn in 2019 gestart en vinden vooral in 2020 plaats.

Met alle partijen hebben we afspraken gemaakt om de resultaten op vaste momenten te rapporteren. Voor de BZK-subsidie van 2019 is als afronding een accountantsverklaring ingediend. Ook voor de provincie Zuid-Holland is een afsluitende rapportage ingeleverd. Beide partijen reageerden positief op de eindrapportage.

Inkomsten overig

Stichting DOEN ondersteunt organisaties die risico's durven te nemen om baanbrekende ideeën tot leven te brengen en daarmee anderen te inspireren. Stichting DOEN is het fonds van de Goede Doelen Loterijen en ondersteunt de Schooldakrevolutie al sinds het begin bij onze missie. Niet alleen met financiële middelen, ook met het grote netwerk. Daar zijn we ze zeer dankbaar voor. De resultaten die SDR met Stichting DOEN heeft afgesproken zijn gericht op de besluitvormingsfase en daadwerkelijke realisaties van scholen met zonnepanelen.

In 2019 hebben we ook financiële steun ontvangen van een privaat fonds voor een specifieke opdracht. Fred Foundation heeft ons ondersteund om een landelijke campagne voor middelbare scholieren te lanceren. Meer informatie over de 'Hey school, zeg ja' campagne staat in het jaarverslag en op de

website www.heyschoolzegja.nl.

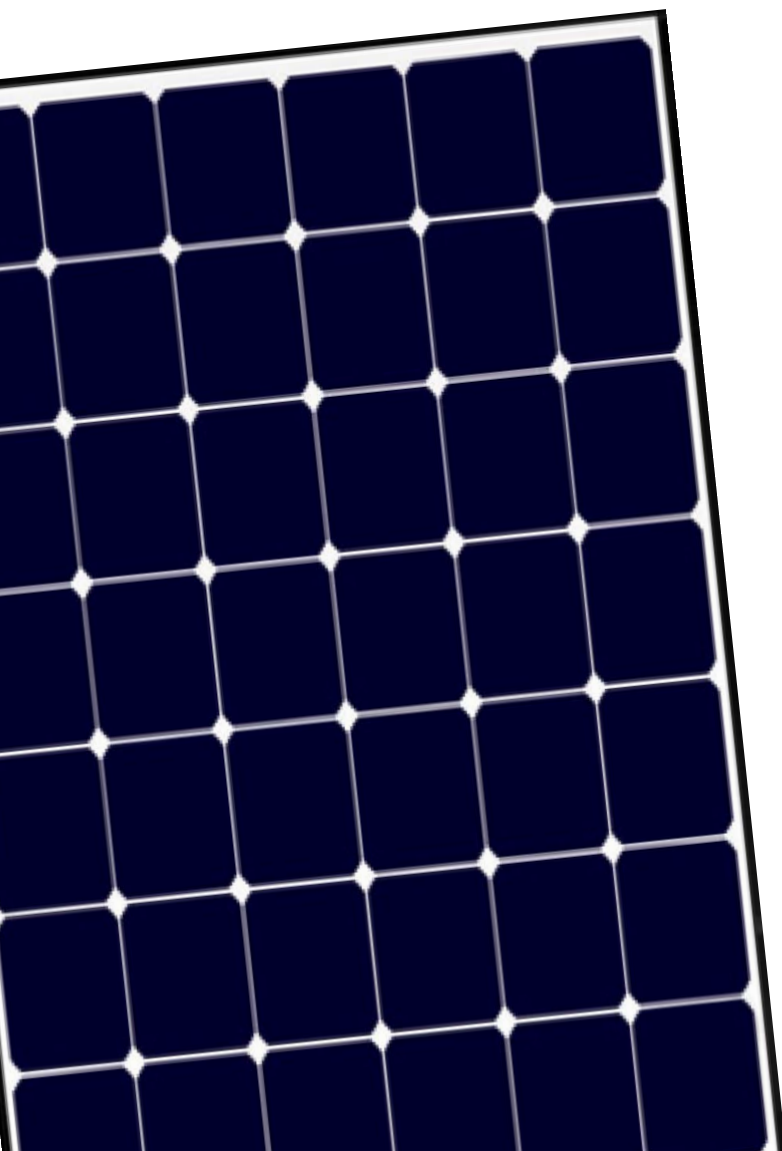
Voor de regio Holland Rijnland hebben we een subsidie gekregen van Fonds1818.

SDR heeft beperkte inkomsten uit opdrachten voor gemeenten en/ of schoolbesturen. Dit is vooral ondersteunend projectmanagement bij scholen. Het is niet onze doelstelling om projectmanagement bij scholen actief aan te bieden. Hiervoor zijn andere partijen in de markt. Met enkele opdrachten leren wij voor welke uitdagingen scholen staan tijdens de realisatie zodat we ze goed in het besluitvormingstraject kunnen ondersteunen.

Uitgaven 2019

De uitgaven in 2019 van SDR bestaan voor het grootste deel uit vaste en variabele persneelskosten. In 2019 heeft het SDR-team vormgekregen met meer vaste medewerkers. Met name in het tweede deel van 2019 zijn enkele freelancers vervangen voor medewerkers in vaste dienst. Dit om de kosten door inhuur van externe expertise terug te dringen en meer continuïteit in het team te behouden.

Het afgelopen jaar zijn er verschillende investeringen gedaan. We hebben de website, Schooldakkaart en nieuwe dakscans doorontwikkeld. Deze investeringen waren nodig om onze dienstverlening te optimaliseren, onze doelgroepen beter te bedienen en de revolutie zichtbaarder maken. We verwachten dat deze kosten in 2020 een stuk lager liggen. De marketing- en campagnekosten zijn voor het grootste deel gemaakt voor het van het workshop portaal en de 'Hey school, zeg ja' campagne.

FINANCIEEL OVERZICHT

Begroting 2020

Inkomsten 2020

De inkomstenstroom voor SDR blijft in lijn met die van 2019. Gebaseerd op eerder toegekende subsidies en opdrachten van overheden (€ 203.000) en private gelden (€ 119.000) was er eind 2019 zekerheid over €322.000,- aan inkomsten. Daarnaast is er begin 2020 gewerkt aan een nieuwe subsidieverstrekking van het ministerie van BZK en een opdracht bij de provincies Utrecht en Friesland.

Nieuwe subsidieaanvraag BZK

Eind 2019 hebben we met het ministerie van BZK voor een nieuwe subsidieaanvraag meerdere gesprekken gevoerd. Het ministerie van BZK staat positief tegenover een nieuwe aanvraag en ondersteunt daarmee onze missie om zoveel mogelijk kinderen kunnen laten leren op én over zonne-energie. De aanvraag wordt in het eerste kwartaal van 2020 ingediend en gaat over een periode van 24 maanden (kalenderjaar 2020- 2021).

Nieuwe opdrachten 2020

In december 2019 heeft Gemeente Amsterdam ons een opdracht gegeven om voor meerdere schoolbesturen te kijken welke verduurzamingsmogelijkheden er zijn. Deze opdracht start begin 2020. Met de provincie Utrecht zijn we in gesprek om dezelfde opdracht uit te voeren als in Noord- Holland en Noord- Brabant. Provincie Utrecht bestaat uit ongeveer 140 schoolbesturen en 600 scholen.

Uitgaven 2020

De salariskosten zullen aankomend jaar stijgen als gevolg van het aannemen van extra medewerkers om alle projecten uit te voeren. De verwachting is dat het personeel in dienst over 2020 stijgt naar 6 fte. Het percentage salariskosten zal ongeveer 90% van de totale gemaakte kosten voor 2020 bedragen. Voor de overige uitgaven in 2020 worden geen bijzonderheden verwacht.

Balans	2018	2019
Vorderingen	5.847	-
Liquide middelen	<u>1.377</u> +	<u>48.734</u> +
Totaal activa	7.224	48.734
Eigen vermogen	-29.902	-14.246
Vooruit ontvangen bedragen	-	24.000
Kortlopende schulden	<u>37.126</u> +	<u>38.980</u> +
Totaal passiva	7.224	48.734

Kassaldo	2019
Kassaldo 1 januari 2019	1.377
Inkomsten 2019 (winst en verliesrekening)	428.465
Overige ontvangsten	<u>36.638</u> +
	466.480
Uitgaven 2019	<u>417.746</u> -
Kassaldo 31 december 2019	48.734

Winst & verliesrekening	2019
Inkomsten	428.465
Kosten	<u>412.809</u> -
Resultaat 2019	15.656

Inkomsten 2019	Bedrag
Inkomsten ministeries en provincies	292.000
Inkomsten overig	<u>136.465</u> +
Totaal inkomsten 2019	428.465

Kosten 2019	Bedrag
Salariskosten vaste en inhuur medewerkers	345.915
Onkostenvergoedingen personeel en vrijwilligers	<u>17.922</u> +
	88% 363.837
Marketing, campagne, reclame, bijeenkomsten	19.176
Onderhoud en design website, schooldakkaart, dakscans etc.	47.195
Overig (btw teruggaaf, overige kosten)	<u>-17.399</u> +
Totaal kosten 2019	412.809

schooldakrevolutie

Wij gaan voor een Nederland waar alle kinderen leren op én over zonne-energie

#schooldakrevolutie

#wijpakkendoor